

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

5

Številka: 323-01/13-17/ EPA 1676-VI
Ljubljana, 20. 1. 2014

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 14. seji, 22. 1. 2014, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih (ZG-E) - skrajšani postopek

Državni svet predlog zakona **podpira**.

Predlog sprememb zakona je Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) napovedala že ob obravnavi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih (ZG-D). Ob obravnavi omenjene novele je Državni svet predlagal nekaj konkretnih sprememb, ki pa v okviru takratnega zakonodajnega predloga niso bile upoštevane, zato je Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano junija 2013 razpravljala o pobudi za vložitev veta na omenjeno spremembo zakona. Minister za kmetijstvo in okolje je v okviru razprave o pobudi za veto zagotovil, da bo ministrstvo predloge Državnega sveta upoštevalo ob naslednji noveli zakona, ki bo vložena v štirih mesecih. Tokratna novela povzema predloge Državnega sveta glede prevoznice, poleg tega pa vsebuje tudi nekatere dodatne nujne spremembe, za katere se je v vmesnem času ugotovilo, da so potrebne.

Državni svet je v okviru obravnave prejšnjega Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih (ZG-D) predlagal, naj se v primerih, ko je potrebna prevoznica, uzakoni spremembo, ki bo omogočala, da se prevoznice ne potrebuje, v kolikor gre za prevoz gozdnih lesnih sortimentov za lastno rabo in enkratni prevoz ne presega 10m³. Predlagatelj je s tokratno novelo takratni pobudi Državnega sveta sledil in v obravnavani noveli predlagal rešitev, da prevoznice ni treba v primeru, ko gre za enkratni prevoz gozdnih lesnih sortimentov iz lastnih gozdov za lastne potrebe in enkratni prevoz ne presega 6m³. Toliko se namreč lahko pelje na traktorski prikolici, namen zakonodajalca pa je, da se iz ureditve izvzame običajne lastnike in ne tistih, ki imajo profesionalno mehanizacijo in se z gozdarstvom tudi profesionalno ukvarjajo. Ker pa je vseeno treba zagotoviti dokazljivost zakonitosti tako posekanega lesa, se to dokazuje z dovoljenjem Zavoda za gozdove Slovenije (V nadaljevanju: ZGS) za posek dreves (v nadaljevanju: odločba o sečnji), ki jo mora imeti lastnik pri prevozu pri sebi ali v vozilu v izvorniku, prav tako pa mora ta posek vpisati v evidenčni list, ki ga morajo voditi lastniki gozdov.

Člani Državnega sveta rešitev podpirajo, vendar menijo, da se s tem še vedno ne rešuje birokracija. Lastnik gozda mora ob prevozu še vedno imeti pri sebi odločbo o sečnji, če pa mu prevoz opravi sosed, mora vseeno pridobiti prevoznico. Novela zakona namreč ne omogoča medsosedske pomoči, temveč prevoz brez prevoznice omogoča le v primeru, ko prevoz opravlja razširjen krog družinskih članov. Pri lastnikih majhnih gozdov prevoze večinoma opravljajo sosede, saj lastniki nimajo niti traktorske mehanizacije. Člani Državnega sveta so poudarili da razumejo, da ni dobro imeti preveč izjem, če želiš biti učinkovit, a vseeno predlagatelja pozivajo, naj v nadaljevanju postopka razmisli o tej možnosti.

Državni svet tudi opozarja, da če lastnik kmetijskega zemljišča na tem poseka drevo ali kak drug gozdni lesni sortiment, odločbe o sečnji ne more dobiti, saj se slednja izdaja le za drevesa v gozdu, bo pa pri prevozu kljub temu moral imeti pri sebi prevoznico, čeprav ne bo prevažal več kot 6m³, kar spet povečuje birokracijo in stroške. Prav tako novela zakona črta določbo o tem, da prevoznice ni treba za prevoz vej in vrhač ter gozdnega sortimenta premera do deset centimetrov, česar Državni svet ne podpira.

O prevoznicah je bila pred vložitvijo novele opravljena široka razprava, saj so že znani prvi odzivi na njeno uporabo v praksi. Odzivi so večinoma pozitivni, predvsem zaradi občutka, da je zaradi prevoznic več reda. Predlagatelj je poskušal v novelo zakona v čim večji meri uvrstiti tudi pripombe vseh deležnikov. Eden izmed očitkov sistemu prevoznic je bil, da trenutni sistem prevoznic, ki so stiskane na ZGS in priložene odločbi o sečnji, ni dovolj varen, saj se jih da kopirat. Prav tako je ZGS sporočil, da tiskanje prevoznic, njihovo prilaganje odločbam o sečnji ter pošiljanje po pošti predstavlja zelo velike stroške, zato so se na ministrstvu odločili za spremembo. Prevoznice bodo po novem sistemu v obliki predtiskanih obrazcev oziroma predtiskanih blokov, ki se jih bo lahko kupilo na ZGS oziroma pri revirnem gozdarju, ZGS pa bo vodil evidenco o tem, kdo je kupil obrazce z določeno kodo. Državni svet se z rešitvijo strinja, saj se taki bloki uporabljajo tudi na drugih področjih, postavlja pa se mu vprašanje o obstojnosti takega papirja; prevoznica se prenaša po verigi lastnikov, tovrstni papir pa ni trpežen. Enako vprašanje glede obstojnosti papirja se postavlja ob obvezni prisotnosti odločbe o sečnji v primeru, ko prevoznice ni treba.

Državni svet je tudi zanimalo, ali ne bi bilo mogoče urediti sistema na način, da bi se ob pregledu lahko le povedalo številko odločbe in bi po tej številki inšpektor lahko preveril, ali je bila sečnja dovoljena ali ne.

V času veljavnosti prevoznice se je ugotovilo, da je večina lesa prodanega na kamionski cesti, zato se tudi v tem segmentu predlaga sprememba ureditve. Sedanja ureditev določa, da je prevoznica potrebna samo za prvo prodajo in je strošek vedno bremenil le lastnika. Po novem pa bo za prevoznico moral poskrbeti »pošiljatelj«, kar pomeni, da je to v primeru prodaje in nakupa na kamionski cesti tisti, ki les kupi na kamionski cesti, in ne lastnik gozda; prevoznica namreč ni več vezana na odločbo o sečnji. Ostane pa prevoznica dodaten strošek lastnika, če bo sam prevažal les, ki ne bo za lastne potrebe, ali pa bo presegal količino 6m³ v enem prevozu oziroma kadar bo količino do 6m³ zanj prevažala oseba, ki ni družinski član, kot je določeno v tretjem odstavku novega 17.b člena.

Predlog zakona ureja dokument tako, da bo prevoznica sestavljena v treh izvodih, od katerih vse tri izvode podpišejo in po en izvod hranijo pošiljatelj, prevoznik in prejemnik.

Glede podpisa prevoznice s strani vseh treh subjektov ima Državni svet pomisleke z logističnega vidika, saj predvideva, da bodo težave nastale predvsem pri večjih lastnikih, ki prodajajo večje količine lesa, takrat, ko lastnik gozda živi drugje kot je gozd, v primerih starejših lastnikov ali lastnikov, ki so v službah, saj bo težje zagotavljati njihovo stalno fizično prisotnost za podpisovanje prevoznic ob oddaji lesa. Če pa bi se prevoznice podpisovale vnaprej, pa obstaja možnost špekulacij.

Predstavnik predlagatelja je pojasnil, da ima lahko lastnik svojega pooblaščenca, kar pomeni, da njemu ni treba biti osebno na kraju oddaje lesa. Podpisi so nujni zaradi reda, poleg tega pa lahko prevoznica nadomešča dobavnico.

Za lastnike gozdov najbolj sporna določba je po mnenju Državnega sveta zahteva po vodenju evidenc o prodaji lesa in izvajalcih del, saj to predstavlja dodatno birokratizacijo. Ne vidi namreč dodatne vrednosti teh evidenc razen za namen kontrole. Glede na to, da se podatki iz evidenc ne bodo poročali nikamor, te evidence ne bodo pripomogle k zbiranju podatkov, koliko lesa je bilo porabljenega za domačo rabo in koliko ga je šlo na trg.

Uredba EU zahteva rok hranjena dokazil, da je les legalno posekan. Evidenca je tudi sklop prevoznic, ki jih ima lastnik. Ker pa zakon dovoljuje izjeme, je zato treba tudi zanje uvesti sistem evidence; ker torej v Sloveniji ne bo sistema prevoznic brez izjem, se uvaja evidenčne liste, v katere bodo lastniki vpisovali podatke o sečnji in porabi lesa za lastne namene, s katerimi bodo dokazovali svoje trditve v primeru inšpekcijskih postopkov.

Državni svet je razpravljal o vprašanju, kako se bo dokazovalo obstoj prevoznice v primerih, ko je odločba izdana agrarni skupnosti in več lastnikov istočasno vozi les ter ko so izdane generalne odločbe v primeru ujma.

Glede agrarnih skupnosti obstajata dva primera. V primeru več solastnikov se odločbe lastnikom vročajo v skladu z določbami zakona, ki ureja upravni postopek, torej vsak lastnik dobi svoj izvod. Če pa si agrarne skupnosti postavijo zakonitega zastopnika, se odločba vroča le temu, za ostale pa bo morala agrarna skupnost imeti prevoznice.

V primeru generalnih odločb, kjer pa je treba hitro delovanje, bi bilo primerno v zakonu poudariti, da se v tem primeru v prevoznice vpisuje številka generalne odločbe oziroma da se lahko lastnik, ki vozi les za lastne potrebe, sklicuje na to odločbo.

Zakon o davku na nepremičnine je ukinil pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest, ki so bile prihodek lokalnih skupnosti, in so ga te morale nameniti za vzdrževanje gozdnih cest. Po novi ureditvi lokalnim skupnostim pripada prihodek v višini 50 odstotkov od davka, odmerjenega od gozdnih zemljišč, ki ležijo na območju lokalne skupnosti, in se nakazujejo na poseben podračun proračuna ter se namenijo lokalnim skupnostim za vzdrževanje gozdnih cest. Državni svet podpira predlog, ki ureja pravno podlago za razdelitev teh sredstev, saj postavlja pravila glede uporabe sredstev in onemogoča prosto porabo. Če te določbe ne bi bilo, bi se standard vzdrževanja gozdnih cest lahko poslabšal.

Evropska zakonodaja določa, da se nezakonito posekan les ne sme prodati na trgu oz. če se ga proda, mora biti izkupiček namenjen javni porabi. Ker je zaseg lesa inšpekcijsko zahteven postopek in povezan z visokimi stroški, se je predlagatelj odločil, da se zaseže le večje količine nezakonito posekanega lesa, vsaj 10m³, pri manjših količinah pa se le izreče globa. Prav tako je Skladu kmetijskih zemljišč dano pooblastilo, da prevzame zaseženi les in ga proda na javni dražbi, da ni za vsak primer potrebno z javnim razpisom iskati izvajalca javne dražbe.

Državni svet se z odvzemom strinja, vendar pa so člani menili, da je razkorak med količino, ki jo lahko pelješ brez prevoznice, in količino, ko ima pristojni organ možnost zasega, nekonsistenten.

Predlagatelj želi zaseči les le velikim kršiteljem. Če pride do smole, da nekdo preseže dovoljeni prevoz za lastne potrebe, pa ne bi bilo primerno, da se mu ga mora odvzeti.

Poleg tega je inšpekcijski nadzor zapleten. Kršitelja policija lahko zadrži le do dveh ur in v tem času morajo biti izvedeni vsi postopki - od inšpekcijskega do samega opravila razložitve lesa iz prevoznega sredstva. Dejstvo je, da se ti prevozi opravljajo v nočnih ali zelo zgodnjih jutranjih urah in zagotavljati pripravljenost vseh služb ves čas je tudi zelo velik logističen poseg in strošek.

Državni svet je še predlagal, da bi predlagatelj razmislil tudi o možnosti uzakonitve odvzema vozila, s katerim se opravlja nezakoniti prevoz.

S predlogom zakona se znižuje tudi višina nekaterih glob, saj se je ugotovilo, da je bila globa za prevoz brez prevoznice višja od globe za sečnjo brez odločbe.

Državni svet znižanje glob podpira.

Predstavniki predlagatelja so ob koncu razprave poudarili, da predlog zakona sicer res strogo določa kazni in omejitve, vendar pa je treba zaupati tudi osebam, ki opravljajo nadzor, da ne bodo postopkov izvajale brezglavo, strogo po predpisih z namenom nadlegovanja državljanov, ampak da se jim zaupa, da bodo svoje delo opravljali strokovno in razumno.

Ob koncu Državni svet predlagatelja zakona in vse ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev poziva, naj v okviru zakonodajnega postopka upoštevajo njegove pripombe, predvsem pa, da v nadaljevanju zakonodajnega postopka preučijo in povzamejo predlagano konkretno spremembo, ki se glasi:

amandma k 2. členu:

Doda se nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Ne glede na določbe prvega odstavka prevoznica in dovoljenje za posek dreves nista potrebna za veje in vrhače, ki so ostanki sečnje, ter za gozdno lesne sortimente, premera do deset centimetrov, če so naloženi oziroma se prevažajo s traktorsko ali gozdarsko prikolico.«

Dosedanji peti in šesti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.«

Obrazložitev:

Lastniki zemljišč pogosto čistijo svoja zemljišča in vozijo ostanke sečnje, zato bi bilo nesmiselno, da se tudi za ta sortiment zahteva prevoznica, saj se že samo iz pogleda nanj vidi, da ne gre za les za prodajo.

Državni svet ministrstvo, pristojno za gozdarstvo, poziva, da pol leta po sprejetju zakona preveri učinek prevoznic.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Cvetko Zupančič.

* * *

Predlog mnenja je pripravljen na podlagi poročila Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.